

Nieuwe financiering leerplichtonderwijs: er is nog steeds gelijk(er) dan gelijk

De discussienota over de nieuwe financiering van het leerplichtonderwijs heeft als uitgangspunt: een gelijke financiering voor leerlingen en scholen die zich in gelijke gevallen bevinden. Achter dit uitgangspunt kan OVSG zich volledig scharen. Wij analyseerden de nota dan ook vanuit dit gezichtspunt. Een algemene conclusie dringt zich op: er worden stappen in een goede richting gezet, maar aan een volledig gelijke behandeling van scholen, ongeacht het net waartoe ze behoren, zijn we nog niet toe.

Het pad dat in de nota wordt uitgezet richt zich op twee sporen. De klemtoon ligt op de *werkingsmiddelen*. Die zullen gekoppeld worden aan leerlingenkenmerken. De *omkadering* die de scholen krijgen, wordt ook behandeld, maar de concrete uitwerking hiervan is pas tegen 2011 voorzien, tijdens de volgende legislatuur. OVSG wil erop wijzen dat gelijke financiering ver weg blijft als de andere verschilpunten tussen de netten onaangeroerd blijven. Het gesubsidieerd onderwijs betaalt nog andere zaken met eigen of met werkingmiddelen: investeringen in en onderhoud van infrastructuur, financiering van administratieve en andere overheaddiensten, het leerlingen- en intern vervoer, ... Helaas bevat de nota geen visie over het wegwerken van deze verschillen.

Gelijke financiering via leerlingenkenmerken

Omkadering ook koppelen aan leerlingenkenmerken

De relatie tussen bepaalde leerlingenkenmerken en de schoolse prestaties is reëel. Kansarmere leerlingen vragen extra aandacht. De nota koppelt de leerlingenkenmerken in eerste instantie enkel aan de werkingmiddelen en pas in de verre toekomst ook aan de omkadering. Dat vinden we jammer. Veel basisscholen ondervinden nu al onhoudbare problemen in hun beleids- en administratieve omkadering. Uitstel tot 2011 is dan ook geen optie.

Hoeveel kost de basisuitrusting voor elk kind?

Op de link tussen werkingmiddelen en leerlingenkenmerken gaat de nota uitgebreid in. Het is inderdaad zo dat bepaalde kinderen de inzet van extra middelen vragen. Maar is de relatie tussen leerlingenkenmerken en werkingmiddelen nu zo sterk? Dat durven we betwijfelen. Elk kind, kansarm of niet, heeft een basisuitrusting nodig: verwarmde lokalen, meubilair, kosteloze materialen ... We pleiten voor een wetenschappelijk onderbouwde studie die becijfert hoeveel het voor een inrichtende macht kost om een leerling tot de ontwikkelingsdoelen en eindtermen te brengen.

Zijn de leerlingenkenmerken juist? Een wetenschappelijke onderbouw is nodig.

De nota wil terecht een transparant en voorspelbaar financieringssysteem uitwerken. Precies daarom zijn de leerlingenkenmerken, die aan de basis liggen van de financiering, zo belangrijk. Zijn de gekozen leerlingenkenmerken de juiste? Zijn het er voldoende? Welke relatie is er tussen de indicatoren? Hoe moeten ze tegenover elkaar gewogen worden? Al deze vragen moeten verder wetenschappelijk onderzocht worden en meegenomen worden in de discussie.

Gelijke financiering via schoolkenmerken

Op het vlak van schoolkenmerken komen slechts twee items in de nota naar voor: de keuze tussen verschillende levensbeschouwingen en de immunisering voor het meester-, vak- en dienstpersoneel van het GO!

Dat is ons inziens te beperkt. Er zijn meer objectieve verschillen tussen scholen dan het aantal levensbeschouwingen dat ze aanbieden. In de beleidsnota van de minister stond nochtans dat ook de vrije keuze als schoolkenmerk meegenomen zou worden. We rekenen erop dat de minister zijn belofte over de vrije keuze houdt en bereid is hierover een open discussie aan te gaan.

Hoeveel kost het om alle levensbeschouwingen aan te bieden?

In de nota wordt een percentage van 7,5% genoemd over het aanbieden van meerdere levensbeschouwingen. Het is echter niet duidelijk waar die 7,5% vandaan komt noch wat het referentiecijfer is (7,5% van wat?).

Elke school moet onderhouden worden

Ten tweede gaan we niet akkoord met de immunisering van het MVD-personeel voor 75%. Zo blijven het poetspersoneel, de klusjesmannen, de busgebeleiders van het GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap structureel betoelaagd bovenop de werkingsmiddelen. Daar is geen objectieve verklaring voor. Elke school moet toch gepoetst worden, tot welk net ze ook behoort? Waarom krijgt het ene net dit dan gefinancierd bovenop de werkingsenveloppe en het andere niet? Bovendien krijgt het MVD-personeel in de verschillende netten een verschillend loon. Ook die ongelijkheid moet voor het gemeentelijk onderwijs weggewerkt worden.

Budget

De budgetten voor onderwijs zullen altijd 'beperkt' zijn en behoedzaam moeten worden ingezet. Het uitgangspunt om op korte termijn (vanaf 1 september 2008) omvangrijke extra budgetten vrij te maken, onthalen wij positief.

Toch dringen wij erop aan voor het secundair onderwijs nog bijkomende middelen vrij te maken. Zo moeten TSO/BSO-scholen bv. de trends kunnen bijhouden van die industrieën waarop zij leerlingen voorbereiden.

Wat het basisonderwijs betreft, herhalen wij ons pleidooi om in de eerste plaats de basisbehoefte van elke leerling te lenigen en vervolgens een gedifferentieerde regeling uit te werken.

Het stedelijk en gemeentelijk onderwijs is altijd pleitbezorger van de lokale autonomie geweest. Ook nu zijn wij voorstanders van meer vrijheid in het aanwenden van de middelen om te kunnen inspelen op bepaalde lokale noden. Wij zijn niet gekant tegen de mogelijkheid om werkingsmiddelen in te zetten voor bijkomend personeel, uiteraard met respect voor het personeelsstatuut dat in het onderwijs gangbaar is.

Het jaar van de kleuter

Dit schooljaar is door de minister uitgeroepen tot 'jaar van de kleuter'. Een uitstekend moment om enkele achterhaalde principes uit de financiering van het kleuteronderwijs overboord te gooien. De minister voert een actief beleid om meer kleuters ingeschreven te krijgen en om ze zo veel mogelijk op school aanwezig te laten zijn. Toch bestaan er voor de financiering van het kleuteronderwijs, zowel voor de berekening van de omkadering als voor de werkingmiddelen, mechanismen die uitgaan van een beperkte aanwezigheid van de kleuter. In het kader van de schooltoelage moeten scholen een veel omvangrijker administratie voeren over de afwezigheden van kleuters die recht hebben op een toelage.

Het grote verschil tussen de beperkte werkingstoelagen en omkadering van het kleuteronderwijs en die van het lager onderwijs, is dan ook achterhaald.

Meer informatie?

Contacteer anne.berckmoes@ovsg.be, communicatie OVSG, 02 506 41 54, 0496 10 40